

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Petr Štěpán

Název práce: Obraz východoukrajinského konfliktu ve vybraných místních médiích

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Šír, IMS

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce si klade za cíl identifikaci a stručnou analýzu hlavních mediálních rámců, jimiž vybraná lokální internetová média po obou stranách fronty rámovala dvě události probíhajícího ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, a sice bitvu o Debalceve v únoru 2015 a plánované a nakonec neuskutečněné „místní volby“ v „Doněcké/Luhanské lidové republice“ v říjnu téhož roku. Práce sestává z čtyř hlavních částí. První přibližuje základní aplikované a aplikovatelné koncepty z oboru mediálních studií s důrazem na samotný framing. Kapitoly 2 a 3 podávají kontextuální úvod do problematiky ukrajinské mediální scény resp. probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Těžiště práce – samotná analýza rámců – tvoří kapitola 4.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce přibližuje velmi důležitý aspekt probíhajícího ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, a sice to, jak je tento konflikt reflektován hromadnými sdělovacími prostředky. Aktuálnost, relevance, společenská závažnost tématu je tak zřejmá. Zvolený úzkoprofilový přístup je nicméně typický spíše pro obor mediálních studií a příbuzných disciplín. Pro to, aby práce mohla být nejen sympatickým obohacením, ale i přínosem pro areálová studia, kde je předkládána, by bylo nutno pevnější zasazení provedené mikroanalýzy do kontextu společenského (politického, bezpečnostního) dění na Ukrajině, což v práci postrádám. Teoretická část bez připomínek. Autor užití instrumentarium (techné) bez dalšího ovládá. Jeho navazující aplikace se mi rovněž jeví bez problémů. V kontextuálních kapitolách, přibližujících ukrajinské realie, nicméně autor zůstává u velmi obecného přehledu. Popis mediální scény na Ukrajině omezil v zásadě jen na vytěžení (jakkoli kvalitních – také je používám) ročenek nadace Freedom House, RSF a materiálů kyjevského IMI. Akademická literatura chybí. Popis ozbrojeného konfliktu obdobně omezil v zásadě jen na vytěžení populárně naučných Dějin Ukrajiny z nakladatelství Lidové noviny. Akademická literatura rovněž chybí. Plně rozumím tomu, že funkce obou kapitol byla převážně v tom uvést čtenáře do kontextu a poskytnout mu nejzákladnější orientaci nezbytnou pro samotnou analýzu mediálních rámců na zvoleném materiálu (což splňuje). Přesto si myslím, že použití odborné literatury k samotné Ukrajině a probíhajícímu konfliktu by autorovi umožnilo jít víc do hloubky a být přesvědčivější. Obecně postrádám jakoukoli interpretaci a diskusi výsledků, syntetizaci hlavních závěrů a zjištění a vůbec vysvětlení přínosu takto koncipované analýzy, jak byla provedena. Závěr, že mediální rámování válečných událostí hromadnými sdělovacími prostředky působícími v oblastech pod kontrolou ukrajinské vlády a pod kontrolou protivládních ozbrojenců popř. Ruska za situace probíhajícího ozbrojeného konfliktu bude protichůdné, sám o sobě je asi nezpochybnitelný, ale co z toho tedy plyne? Co tím chtěl autor ukázat? Jsem si jist, že i takto sesbíraná a zpracovaná data by šlo dál využít – např. k ilustraci mediální strategie jednotlivých válčících stran, autor však na jakékoli takové ambice resignoval a jen s malou měrou nadsázky se omezil na potvrzení hypotézy, že každá z válčících stran bude události rámovat jinak. Ve výsledku pak provedená analýza rámců působí skoro až školometsky samoúčelně.

Drobná upřesnění: Ukrinform není jen zpravodajský server (str. 21), nýbrž státní tisková kancelář. Inforesist (str. 22) není tolik zpravodajský server jako spíše agregátor (nevím o tom, že by měl vlastní obsah). Freedom House (str. 18) vydává svoje ročenky vždy po skončení sledovaného roku, proto např. přeřazení Ukrajiny z kategorie částečně svobodných do kategorie nesvobodných zemí v reportu pro rok 2014 není odrazem započatého ozbrojeného konfliktu, nýbrž odrazem represí ke konci Janukovyčovy vlády, jež konfliktu předcházely. V bitvě o Debalceve (str. 33, 36–37, passim) nebojovala ukrajinská armáda pouze proti „separatistům“, nýbrž taktickým skupinám ozbrojených sil Ruské federace včetně mj. páté tankové brigády.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Bez připomínek. Jazyk kultivovaný, styl odpovídající, čtivost, srozumitelnost, plynulost a návaznost bez problémů. Formální náležitosti v pořádku. Pro zkoumané jevy a události autor místy používá slovník, jak je

zaveden na územích protivládních ozbrojenců (typické je již samo použití výrazu „volby“ bez uvozovek), čímž může nevědomky přebírat použité rámování – budu vycházet z toho, že se v tomto možná jednoduše neshodneme. Rozlišovat Doneck vs. Doněck, Luhansk vs. Lugansk podle politické příslušnosti mi rovněž nepřipadá příliš šťastné, ale respektuji, že si to autor v úvodu takto zdůvodnil. Drobné nekonsistence v přepisu ukrajinských (ruských) reálií.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Viz výše.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Viz výše.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci jako originální, za níž se bez jakýchkoli pochybností skrývá velký kus práce a samostatný výzkum, určitě doporučuji k obhajobě. S ohledem na řečené bych se klonil možná k hodnocení *velmi dobře* (2), podle obhajoby.

Datum: 29. 1. 2017

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.